

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No | General Publication Number: 1878

FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Alt Marka | Imprint: Fecr

Yayın No | Publication Number: 1109

Kitap Adı : Semîn el-Halebî'nin 'Umdetü'l-Huffâz fî Tefsîri Eşrefi'l-Elfâz
Adlı Eseri ve Metodu

Book Title : The Work and Method of Semîn al-Halabî's 'Umdat al-Huffâz
fî Tafsîr Ashraf al-Alfâz

ISBN : 978-625-8724-65-3

DOI : doi.org/10.70458/fcr.9786258724653

Yazar | Author: Mehmet Sait Akan | orcid.org/0000-0002-5244-1663

Kurum | Institution: Diyanet İşleri Başkanlığı

ROR ID: ror.org/ ror.org/007x4cq57

Editör | Editor: Ali Akay | orcid.org/0000-0002-3791-1516

Yayın Türü: Kitap | Publication Type: Book - Monograph

Yayın Dili: Türkçe | Language: Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 303 (xvi + 287)

Yayın Tarihi | Publication Date: Mart | March 2026

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HRHS - Kur'an | The Koran

BISAC: RELO41000 - Din / İslam / Kuran ve Kutsal Yazılar | Religion / Islam / Koran
& Sacred Writings

THEMA: QRPF1 - Kur'an | The Koran (Qur'an)

LC Classification: BP130.4 - Kur'an tefsiri, yorumu ve şerhi | Exegesis. Interpretation.
Commentary

DEWEY: 297.1226 - Kur'an yorumu / tefsiri | Koran interpretation

WoS Category: Din | Religion

WoS Citation Topics Meso: 6.256 - Din | Religion

WoS Citation Topics Micro: 6.256.1835 - Teoloji | Theology

Scopus Subject Areas: 1212 - Din Araştırmaları | Religious Studies

Atf Bilgisi | Cite as: Akan, Mehmet Sait. *Semîn el-Halebî'nin 'Umdetü'l-Huffâz fî
Tefsîri Eşrefi'l-Elfâz Adlı Eseri ve Metodu*. FCR Yayın Ltd.-Fecr, 2026.

© Tüm hakları saklıdır | All rights reserved: FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Semîn el-Halebî'nin
'Umdetü'l-Huffâz fî Tefsîri
Eşrefi'l-Elfâz
Adlı Eseri ve Metodu

Mehmet Sait AKAN

Ankara 2026

Yazar Hakkında

Mehmet Sait AKAN

1981 yılında Mardin'in Midyat ilçesi Sivrice köyü'nde doğdu. Temel eğitimini aynı yerde tamamladı Arapça ve İslami ilimlerdeki ilk eğitimini yöredeki medreselerde aldıktan sonra Suriye'nin Haseke şehrinde bulunan Ma'hedu'l-Haznevî li'l-Ulûmi'sh-Şer'iyye'ye kaydoldu ve dört yıllık eğitimden sonra 2001 yılında buradan mezun oldu. 2012 yılında Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi. 2017 yılında Şırnak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Bölümü'nde "Kur'an'da Zalim" başlıklı çalışmasıyla yüksek lisansını, 2024 yılında ise Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Bölümü'nde "Semîn el-Halebî'nin 'Umdetü'l-huffâz fî tefsîri eşrefi'l-el-fâz adlı eseri ve metodu" başlıklı çalışmasıyla doktorasını tamamladı. 2010 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde İmam Hatip olarak göreve başladı. 2021 yılında Kur'ân Kursu Öğreticiliğine geçti. İyi derecede Arapça bilmektedir ve Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hac ve umre hizmetlerinde tercüman olarak da görevlendirilmiştir. Halen Midyat Müftülüğü'nde Kur'ân Kursu Öğreticisi olarak görevini sürdürmekte olup evli ve yedi çocuk babasıdır.

About the Author

Mehmet Sait AKAN

Mehmet Sait Akan was born in 1981 in the village of Sivrice, Midyat district of Mardin. He completed his primary education in the same place. He received his initial training in Arabic and Islamic sciences at local madrasas, and later enrolled in the Ma'had'l-Haznevî li'l-Ulûmi'ş-Şer'iyeye in Al-Hasakah, Syria. He graduated from there in 2001 after completing a four-year program. In 2012, he graduated from the Faculty of Theology at Atatürk University. Continuing his academic pursuits, he obtained his master's degree in 2017 from the Department of Basic Islamic Sciences at Şırnak University Institute of Social Sciences with his thesis titled "Oppressors in the Qur'an." He completed his doctoral studies in 2024 at the Department of Basic Islamic Sciences at Dicle University Institute of Social Sciences with a his thesis titled "The Work and Method of Semîn al-Halabî's 'Umdetü'l-Huffâz fî Tefsîri Eşrefi'l-Elfâz."

In 2010, Akan began working as an Imam-Hatip within the Presidency of Religious Affairs (Diyanet İşleri Başkanlığı) and transitioned to Qur'an Course Instructor in 2021. He is proficient in Arabic and has also been assigned as a translator for Hajj and Umrah services by the Presidency of Religious Affairs. He currently serves as a Qur'an Course Instructor at Midyat Mufti's Office. He is married and has seven children.

Kitap Hakkında

Semîn el-Halebî'nin '*Umdetü'l-Huffâz fî Tefsîri Eşrefi'l-Elfâz*

Adlı Eseri ve Metodu

Semîn el-Halebî'nin '*Umdetü'l-huffâz fî tefsîri eşrefi'l-elfâz* adlı eseri ve metodu hakkında yaptığımız bu çalışma bir giriş ve dört bölümden oluşmaktadır. Girişte araştırmanın konusu ve önemi, metodu, kaynakları ve araştırmayla ilgili yapılan çalışmalar ele alınmıştır. Birinci bölümde VIII/XIV. Yüzyılda yaşamış çok yönlü bir âlim ve kendisinden sonra birçok âlimi etkileyen Semîn el-Halebî'nin yaşadığı dönem, hayatı, hocaları, talebeleri, ilmi kişiliği ve tefsirciliği, eserleri ve '*Umdetü'l-huffâz* isimli eseri ve kaynakları işlenmiştir. İkinci bölümde Semîn'in '*Umdetü'l-huffâz*'daki metodu, '*Umdetü'l-huffâz*'ın Herevî'nin *el-Garîben* ve Râğıb'ın *el-Müfredât* adlı eserleriyle mukayesesi, onu diğer garîbü'l-Kur'ân türü eserlerden ayıran özellikler, emsallerinden farklı olarak kelimelere yaklaşımı, garîbü'l-Kur'ân eserlerine katkısı açıklanmıştır. Ayrıca bu bölümde Semîn'den etkilenip ondan alıntı yapan veya '*Umdetü'l-huffâz* hakkında değerlendirmelerde bulunan âlimlere de değinilmiştir. Semîn bu eserinde kelimeleri açıklarken alfabetik bir sırayı takip etmiş ve kelimelerin geçtiği âyetleri zikretmiş, kelimelerin anlamlarını detaylı bir şekilde açıklamış, bazen de kelimelerin asıl anlamını belirlemeye çalışmıştır. Üçüncü bölümde '*Umdetü'l-huffâz*'ın dilsel yönü ele alınmıştır. Kur'ân'ın anlaşılması için Arap dilinin önemi vurgulanmış ve genel olarak Semîn'in diltliliği üzerinde durulmuştur. Ayrıca '*Umdetü'l-huffâz*'ın dil ilimlerine bakışı yönü bağlamında lafızların delâletine yaklaşımı, nahiv-sarf ve belâgat anlatılmıştır. Bu bölümde Semîn'in, bu eserinde dil konularını ustaca kullandığı sonucuna varılmıştır. Dördüncü bölümde ise '*Umdetü'l-huffâz*'ın tefsir ve ulûmü'l-Kur'ân yönü incelenmiştir. Bu bağlamda rivâyet tefsirine de başvuran Semîn'in asıl tefsirciliğini dirâyette gösterdiği tespit edilmiştir. '*Umdetü'l-huffâz*, her ne kadar ulûmü'l-Kur'ân kitabı olmasa da âyetler bağlamında birçok yerde ulûmü'l-Kur'ân konularına değinmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kur'ân-ı Kerîm; Tefsîr; *Ulûmü'l-Kur'ân*; Semîn el-Halebî; '*Umdetü'l-Huffâz*; Kur'ân Sözlüğü

About the Book

The Work and Method of Samīn al-Halabī's

'Umdat al-Huffāz fī Tafsīr Ashraf al-Alfāz

This study we have done about Samīn al-Halabī's work called "Umdah al-huffāz fī tafsīr al-ashraf al-alfāz" and his method consists of an introduction and four chapters. The introduction provides an overview of the subject and importance of the research, the methodology employed, the resources used and studies related to research. The first chapter of this study concerns the period in which al-Samīn al-Halabī who was a sophisticated scholar lived in the VIII/XIV century and influenced many scholars after himself, including a discussion of his life, his teachers, his students, his scientific personality, his tafsir, his works, and his Umdat al-huffāz and its sources. In the second chapter of this study explained Samīn al-Halabī's methodology in Umdah al-huffāz, comparison of Umdah al-huffāz with Haravī's al-Garībayn and Rāgib's al-Mufradāt, the features that distinguish it from other Garīb al-Qur'an works, its approach to words unlike its counterparts and his contribution to the works of the Garīb al-Qur'an. In addition, in this section, scholars who were influenced by Samīn and quoted from her or made evaluations about 'Umdetü'l-huffāz are also mentioned. This section also mentions the scholars who were influenced by al-Samīn and quoted from him or made evaluations about "Umdah al-huffāz." While explaining the words in this work, Samīn followed an alphabetical order, cited the verses in which the words were mentioned, explained the meanings of the words in detail, and sometimes tried to determine the actual meaning of the words. In the third chapter, the linguistic aspect of "Umdah al-huffāz" discussed. The importance of the Arabic language for understanding the Qur'ān is emphasized, and Samīn's general approach to linguistics is discussed. In addition, in the context of 'Umdah al-huffāz's perspective on linguistic sciences, her approach to the meaning of words, nahw-sarf and rhetoric are explained. In this section, it is concluded that Samīn used language issues skillfully in this work. In the fourth chapter, the tafsir and ulūm al-Qur'ān aspects of "Umdah al-huffāz" were analyzed. In this context, it has been determined that Samīn, who also applied to

narrated exegesis, showed his true exegesis in dirayah tafsir (ray tafsir). Even though ‘Umdah al-huffâz is not a book of ulûm al-Qur’an, it has touched on the subjects of ulûm al-Qur’an in many places in the context of verses.

Keywords: The Holy Quran; Tafsir; *Ulûma’l-Qur’ân*; Samîn al-Halabî; *‘Umdah al-huffâz*, Qur’an Dictionary

ÖN SÖZ

İslâm tarihi boyunca Müslümanlar Kur'ân-ı Kerîm'i doğru anlama çabasında olmuşlardır. Kuşkusuz onun anlaşılmasını kolaylaştıran en önemli etkenlerden biri kelime anlamlarının bilinmesidir. Sahâbe döneminden itibaren Kur'ân'a özel bir çaba gösterilmiş ve bu konuda müstakil eserler kaleme alınmıştır. İbn Kuteybe ed-Dineverî (ö. 276/889) ve Ebû Bekr es-Sicistânî'nin (ö. 330/941) Garîbü'l-Kur'ân isimli eserleriyle başlanan bu çaba daha sonra Râğîb el-İsfahânî'nin (ö. V./XI. yüzyılın ilk çeyreği) *el-Müfredât*'ı gibi eserlerle Kur'ân mu'cemleri (sözlüğü) şeklinde geliştirilmiştir.

Kur'ân sözlüğü niteliği taşıyan eserlerden biri de 8. yüzyıl âlimlerinden Semîn el-Halebî'nin kaleme aldığı “*Umdetü'l-huffâz fî tefsîri eşrefi'l-elfâz*” adlı eseridir. Kelimeleri alfabetik sıraya göre ele alan bu eser, hem dilin inceliklerini detaylıca işlemiş hem de tefsir ve Kur'ân-ı Kerîm ilimlerini de ihtiva etmiştir. Kur'ân sözlüğü vasfını haiz böyle önemli bir eserin şimdiye kadar yeterince tanıtılmamış olması ilim camiası açısından bir eksiklik olarak telakki edilmektedir. Bu kitabın tanınmasına vesile olmak için bu konu üzerinde çalışmanın gerekli olduğu sonucuna vardık.

Bu çalışma, ana hatlarıyla Semîn el-Halebî'in ‘*Umdetü'l-huffâz*’ adlı eseri ve eserdeki metodunu incelemeyi konu edinmiştir. Birinci bölümde Semîn'in hayatı, hocaları, talebeleri, eserleri ve kitabına kaynaklık eden eserler ele alınmıştır. İkinci bölümde ana hatlarıyla müfessirin ‘*Umdetü'l-huffâz*’daki metodu, ‘*Umdetü'l-huffâz*’ın İsfahânî'nin *el-Müfredât* ve Herevî'nin *el-Garîbeyn* eserleriyle mukayesesi, garîbü'l-Kur'ân ilmine katkısı ve ‘*Umdetü'l-huffâz*’dan etkilenen âlimler gibi konular işlenmiştir. Üçüncü bölümde ise eserin luğavî yönü, kelimelere yaklaşımı, eserin nahiv, sarf ve belâgat açısından durumu incelenmiştir. Dördüncü

bölümde ise Semîn'in tefsir yönü ele alınmış ve tefsir türlerine yaklaşımı anlatılmıştır. Ayrıca bu bölümde ulûmü'l-Kur'ân konularına yaklaşımı anlatılmış ve bu konudaki fikirlerine açıklık getirilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmada yardımlarını esirgemeyen danışman hocam Prof. Dr. Ali Akay'a, önerilerinden istifade ettiğim Doç. Dr. Abdullah Temizkan'a, tezle ilgili gerekli uyarılarda bulunan jüri üyeleri Prof. Dr. Hayreddin Kızıl'a, Doç. Dr. Mehmet Zülfi Cennet'e ve Doç. Dr. Abdurrahman Ensari'ye teşekkürlerimi arz ederim. Tezimizin büyük bir bölümünü okuyarak yapıcı eleştirilerde bulunan Doç. Dr. Bedri Aslan'a, tezi tashih etmemde her türlü yardımını gördüğüm Doç. Dr. Mehmet Aziz Yaşar'a ve Dr. Öğr. Üyesi Mahsum Aslan'a teşekkür ederim. Son olarak maddî ve manevî yardımlarını gördüğüm arkadaşlarıma, aileme, anneme, babama, eşime ve çocuklarıma sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Mehmet Sait AKAN

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	ix
KISALTMALAR	xv
GİRİŞ	1
1. Araştırmanın Konusu ve Önemi	1
2. Araştırmanın Metodu	1
3. Araştırmanın Kaynakları	2
4. Araştırmayla İlgili Yapılmış Çalışmalar	4
BİRİNCİ BÖLÜM	
SEMİN EL-HALEBÎ'NİN YAŞADIĞI DÖNEM, HAYATI, İLMÎ ŞAHSİYETİ ve ESERLERİ	7
1.1. Semîn el-Halebî'nin Yaşadığı Dönem	7
1.1.1. Siyasî Durum	7
1.1.2. Sosyal Hayat	9
1.1.3. İlmî Hayat ve Tefsir İlmî	11
1.2. Semîn el-Halebî'nin Hayatı	13
1.2.1. Genel Hayatı	13
1.2.2. Adı ve Künyesi	14
1.2.3. İlmî Seyahatleri	17
1.3. Hocaları	20
1.4. Talebeleri	24
1.5. İlmî Kişiliği ve Müfessir Kimliği	25
1.6. Eserleri	28
1.6.1. Matbu Eserleri	29
1.6.1.1. ed-Dürrü'l-masûn fi ulûmi'l-kitâbi'l-meknûn (الدر المصون في علوم الكتاب المكنون)	29
1.6.1.2. el-'İkdü'n-nadîd (العقد النضيد)	30
1.6.1.3. 'Umdetü'l-huffâz fi tefsîri eşrefi'l-elfâz (عمدة الحفاظ في تفسير اشرف الالفاظ)	31
1.6.2. Matbu Olmayan Eserleri	31
1.6.2.1. el-Vecîz fi ahkâmi'l-kitâbi'l-azîz (الوجيز في احكام الكتاب العزيز)	31
1.6.2.2. et-Tefsîrü'l-kebîr (التفسير الكبير)	32

1.6.2.3. el-Bahru'z-Zâhir (البحر الزاخر)	33
1.6.2.4. ed-Dürrü'n-nazîm (الدر النظيم)	33
1.6.2.5. el-Beyân lî lugâti'l-Kur'ân (البيان للغات القرآن)	34
1.6.2.6. Şerhü't-Teshîl (شرح التسهيل)	34
1.6.2.7. İzâhu's-sebîl ilâ şerhi't-Teshîl (ايضاح السبيل الى شرح التسهيل)	34
1.6.2.8. Şerhu kasîdatu Nâbiğa ez-Zübyânî (شرح قصيدة نابغة الذبياني)	35
1.6.2.9. Şerhu kasîdati Ka'b b. Züheyr (شرح قصيدة كعب بن زهير)	35
1.6.2.10. el-Mu'rab (المعرب)	35
1.6.2.11. el-Ecvice alâ suâli Ebî Hayyân (الأجوبة علي سؤال ابي حيان)	35
1.7. 'Umdetü'l-huffâz'ın Kaynakları	36

İKİNCİ BÖLÜM

SEMİN EL-HALEBÎ'NİN 'UMDETÜ'L-HUFFÂZ'DAKİ METODU ve 'UMDETÜ'L-HUFFÂZ'IN GARİBÜ'L-KUR'ÂN ESERLERİ ARASINDAKİ YERİ

2.1. Metodu	57
2.1.1. Alıntı Yapma Şekli	60
2.1.1.1. Doğrudan Alıntı Yapması	60
2.1.1.2. Dolaylı Olarak Alıntı Yapması	61
2.1.1.3. Başka Kişiler Aracılığıyla Nakilde Bulunması	61
2.1.2. Görüşünü Belirtmesi	64
2.1.3. Kelime Hakkında Küllî Kaideleri Zikretmesi	65
2.1.4. Katılmadığı Görüşleri Eleştirmesi	67
2.2. 'Umdetü'l-huffâz'ın el-Müfredât ve el-Garîbeyn ile Mukayesesi	73
2.2.1. Kelimeleri Ele Alışları Açısından Mukayesesi	80
2.2.2. Kıraatlara Yaklaşımları Açısından Mukayesesi	83
2.2.3. Ulûmü'l-Kur'ân'a Yaklaşımları Açısından Mukayesesi	84
2.2.4. Kelimelerin Anlamları Arasında Nüansın Olup Olmadığı Açısından Mukayesesi	87
2.2.5. Kelimelerin Ayrıntılarına Girmeleri Açısından Mukayesesi	91
2.3. 'Umdetü'l-huffâz'ı Diğer Garîbü'l-Kur'ân Eserlerinden Ayrıran Özellikler	94
2.4. Semîn'in Emsallerinden Farklı Olarak Kelimelere Yaklaşımı	100
2.5. Garîbü'l-Kur'ân Eserlerine Katkısı	106
2.6. 'Umdetü'l-huffâz'dan Etkilenenler	110

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

'UMDETÜ'L-HUFFÂZ FÎ TEFSİRİ EŞREFİ'L-ELFÂZ'IN LUĞAVİ YÖNÜ	117
3.1. Kur'ân-ı Kerîm'in Anlaşılmasında Arap Dilinin Önemi	117
3.2. Genel Olarak Semîn'in Dilciliği	121
3.3. Lafızların Delâletine Yaklaşımı	124
3.3.1. Terâdüf-Furûk Açısından Kelimelere Yaklaşımı	126
3.3.2. Kelimelerin Manalarını Detaylı Açıklaması	132
3.3.3. Kelimenin Zıt Anlamlarını Aktarması ve Zıt Manalarda Kullanılan Kelimeleri Zikretmesi	138
3.3.4. Kelimelerin Anlaşılması İçin Âyet, Hadis ve Şiiri Delil Getirmesi	143
3.3.4.1. Kur'ân Âyetleriyle İstidlâl	144
3.3.4.2. Hadis ile İstidlâl	146
3.3.4.3. Arap Şiiriyle İstişhâd	147
3.3.4.4. Emsal ile İstişhâd	150
3.3.5. Lügatteki Şaz Kelimelere Yaklaşımı	151
3.3.6. İslâm ile Yeni Bir Anlam Kazanan Kelimelere Yaklaşımı	152
3.4. Sarf ve Nahve Yaklaşımı	155
3.4.1. Sarf ve Nahvin Kur'ân-ı Kerîm'in Anlaşılmasına Katkısı	157
3.4.2. Sarf ve İştikakla İlgili İzahatları	159
3.4.2.1. Kelimenin Sarfına Değınmesi	160
3.4.2.2. Kelimenin İştikakına Değınmesi	162
3.4.2.3. Müteaddî ve Lâzimî Fiillere Değınmesi	163
3.4.3. Nahiv ve İ'rabla İlgili İzahatları	164
3.4.3.1. Farklı İrab Değırlendirmeleri	165
3.4.3.2. Harfleri Yorumlaması	166
3.4.3.3. Zamirleri Yorumlaması	169
3.4.3.4. Müfred, Tesniye ve Cemi	172
3.5. Belâgat İlmine Yaklaşımı	173
3.5.1. Belâgatin Kur'ân-ı Kerîm'in Anlaşılmasına Katkısı	174
3.5.2. Mecâz	175
3.5.2.1. Aklî Mecâz	177
3.5.2.2. Luğavî Mecâz	178
3.5.2.2.1. Mecâz-ı Mürsel	178
3.5.2.2.2. İstiare	179
3.5.3. Teşbih	181
3.5.4. Kinaye	182

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TEFSİR ve ULÛMÜ'L-KUR'ÂN AÇISINDAN 'UMDETÜ'L-HUFFÂZ 187

4.1. Tefsir	187
4.1.1. Tefsir ve Tevîlin Tanımı	188
4.1.2. Eserin Tefsirle İlgisi	191
4.1.3. Müfessir Kimliği	191
4.1.3.1. Rivâyet Yönü	192
4.1.3.1.1. Kur'ân ile Tefsir	192
4.1.3.1.2. Sünnet ile Tefsir	196
4.1.3.1.3. Sahâbe Sözü ile Tefsir	199
4.1.3.1.4. Tabîîn Sözü ile Tefsir	201
4.1.3.2. Dirâyet Yönü	203
4.1.3.2.1. Dil Kurallarına Göre Tefsiri	206
4.1.3.2.2. Fikhî Tefsir	206
4.1.3.2.3. İtikadî Meseleler	210
4.1.4. İsrâîliyât	217
4.2. Ulûmü'l-Kur'ân	220
4.2.1. Tanımı ve Kapsamı	223
4.2.2. Kur'ân-ı Kerîm'in Nüzûlü ve Nüzûl Sebepleri	224
4.2.3. Nâsıh-Menstûh	227
4.2.4. Muhkem-Müteşâbih	231
4.2.5. Hurûf-ı Mukattaa	235
4.2.6. Garîbü'l-Kur'ân	237
4.2.6.1. Kur'ân'da Yabancı Kelime Bulunup Bulunmadığı Meselesi	239
4.2.7. İ'cazü'l-Kur'ân	243
4.2.8. Emsâlü'l-Kur'ân	246
4.2.9. Müşkilü'l-Kur'ân	249
4.2.10. Vücûh ve Nezâir	251
4.2.11. Kıraatlere Yaklaşımı	255
4.2.11.1. Mütevâtir Kıraatler veya Kıraat-i Seb'a	256
4.2.11.2. Şaz Kıraatler	258
4.2.11.3. Kıraatlerin Manaya Etkisi	259

SONUÇ 261

KAYNAKÇA 265

DİZİN 283

KISALTMALAR

as	: Aleyhisselam
b.	: Bin, ibn
bkz.	: Bakınız
cc.	: Celle celalühü
çev.	: Çeviren
DİA	: Diyanet İslâm Ansiklopedisi
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları
FSM	: Fatih Sultan Mehmet
h.	: Hicri
Hz.	: Hazreti
ö.	: Ölüm
ra.	: Radiyallahu anh
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
TDV.	: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları
thk.	: Tahkik eden
ts	: Yayın tarihi yok
vb.	: Ve benzeri
vd.	: Ve diğeri/diğerleri
Yay.	: Yayınları
yy.	: Yayın yeri yok